

Mn. Albert
(1897-1987)

La col·lecció fotogràfica de mossèn Josep M. Albert (1930-1960)

Eva Astarloa
Rosa M. Gil

La col·lecció de fotografies de mossèn Albert està dipositada a l'Arxiu d'Imatges de l'Arxiu Històric Municipal de Figueres. Avui aquestes imatges es troben convenientment inventariades i descrites en una base de dades documental i, juntament amb la resta d'imatges de l'Arxiu, constitueixen un fons de més de 12.000 unitats, que és de fàcil accés i consulta gràcies a la informàtica.

Entre les donacions d'imatges que

l'Arxiu acull, el conjunt donat per la família Ymbert-Albert l'any 1990 esdevé excepcional per la seva varietat i riquesa temàtica. La polifacètica trajectòria de l'autor i la seva passió per la fotografia, que sobrepassa amb escreix el simple afany documentador, ens ha llegat un fons francament notable.

També és interessant remarcar que en aquest cas es tracta d'un conjunt documental que arribà de retruc a l'Arxiu. En principi l'interès per la documentació de Josep M. Albert se centrava en les partitures musicals.

Com veurem més endavant, mossèn Albert desenvolupà, al llarg de la seva vida, una intensa activitat musical, que quedà reflectida en gran quantitat de materials, entre els quals hi ha moltes obres de composició pròpia.

L'any 1990, a l'hora de formalitzar la donació, se'ns oferí, per part dels familiars, la possibilitat d'incloure-hi també les fotografies. Avui hem d'agrair a la família aquest gest, perquè ens ha permès conèixer una riquesa documental que ens satisfà poder custodiar i difondre des del nostre Arxiu.

Josep M. Albert, l'home

Josep Maria Albert i Arnau va néixer a Cistella el 18 d'abril de 1897. Inicià la seva formació sacerdotal i musical al Seminari-Col·legi del Collell, formació que finalitza al Seminari Major de Girona. L'any 1922 fou ordenat sacerdot i fou enviat com a organista a la parròquia de Sant Pere de Figueres. Aquest nomenament significà l'inici d'una llarga i fructífera relació amb la ciutat de Figueres, ja que mossèn Albert aviat es revelà com un sacerdot molt actiu. Fundà i dirigí l'Escolania d'infants i la Capella Parroquial durant més de cinquanta anys, a excepció del parèntesi de la Guerra Civil, en què restà refugiat a Perpinyà. Al seu treball d'organista i de director musical, s'hi ha d'afegir el de compositor, a més d'una intensa tasca didàctica amb els infants en l'organització d'activitats de lleure: excursions, casals, colònies... En agraïment a tota aquesta feina, l'Agrupació d'Antics Cantors i la Capella Parroquial va tributar-li l'any 1972, una Setmana Vocacional d'Homenatge en memòria dels 50 anys de la seva ordenació sacerdotal. L'any 1978, l'Ajuntament va nomenar-lo fill adoptiu de Figueres. Mossèn Albert va morir l'any 1987 després d'una llarga malaltia i va ser enterrat en el Panteó d'Homes Il·lustres de Figueres. Aquesta trajectòria vital, llarga i intensa, quedà reflectida en el seu llegat fotogràfic. La col·lecció la formen unes 450 fotografies; d'aquestes, unes 370 podem atribuir-les al mateix mossèn Albert, datades entre 1930 i 1960. Les fotografies tenen una gran vàlua, no només testimonial, sinó també artística. La temàtica de les fotos va estretament lligada a una altra de les seves grans afeccions: l'excursionisme.

Apat de celebració del bateig d'Anna Ymbert Albert a Figueres (1932).

Família Terrades-Sabater, d'Avinyonet de Puigventós (anys 30)

Apadrinament de la bandera del grup "Emporium" al Patronat de la Catequística de Figueres (1934)

El lleure i les excursions

Mossèn Albert, en la seva condició de sacerdot, era un educador en el lleure abans que ningú els anomenés així. A més, el lleure organitzat més freqüent aleshores era l'excursionisme, de gran tradició a tots els pobles i ciutats de Catalunya. Les fotos mostren les excursions a llocs de la Costa Brava nord, d'una integritat pre-turística, Sant Pere de Rodes, Peralada, l'Escala, Cadaqués, Avinyonet de Puigventós, Roses, l'estany de Banyoles, Núria..., destinacions clàssiques de l'excursionisme català de tots els temps. Retraten un entorn i una forma de vida que, a partir dels anys 60, canviarà notablement. Aquí cal destacar també les fotos que mostren els mitjans de transport que s'usaven a l'època per als desplaçaments i que avui, a més del record, esdevenen matèria d'investigació històrica.

Els jocs

Mossèn Albert desenvolupà la seva vida professional envoltat de nens, per això els nens són moltes vegades els grans protagonistes de les fotos. Retrata les activitats dutes a terme en les excursions, casals i colònies: nens jugant, nedant, fent gimnàstica, pujant els arbres...

Els edificis religiosos

La lògica presència de l'escenari de la seva vocació ens ha deixat el testimoni de nombroses esglésies, com la de Cadaqués i Sant Miquel de Fluvià, i monestirs: Sant Pere de Rodes, l'abadia de Santa Maria de Vilabertran, el santuari de la Mare de Déu de Núria...

Cal destacar la importància de les fotos de la parròquia de Sant Pere de Figueres, que permeten documentar-nos sobre l'arquitectura i el mobiliari de l'església abans de la seva crema i destrucció l'any 1936.

Els oficis i els treballs

El que en el seu moment fou una instantània de la vida quotidiana, avui ha esdevingut un document històric. A l'època de mossèn Albert: anys 30-60, el més freqüent era trobar gent fei-

Excursionistes davant els autocars.

Nens banyant-se a la platja de Sant Pere Pescador.

Pastor amb ovelles; al fons, Avinyonet de Puigventós.

nejant al camp, a les platges i als carrers. Retratant la vida, ens ha llegat el testimoni d'uns temps que ja han canviat. Per exemple els pastors amb ovelles, cavalls i vaques pasturant, llenyataires carregant troncs en un carro de bous, pescadors feinejant, estenent les xarxes a Roses...

Els retrats

A tots els fotògrafs els tempta el retrat dels éssers que els envolten. Aquesta temptació sovint es veu reforçada pels requeriments familiars d'immortalitzar els esdeveniments privats. La majoria dels retrats de la col·lecció fan referència a la família Albert-Ymbert: retrats de la seva mare, Anna Arnau, del seu germà, del seu nebot, Francesc Ymbert...; cerimònies de la família Albert-Ymbert; casament de la seva germana, Rosa Albert amb Bonaventura Ymbert, o bateig d'Anna Ymbert; i també als amics que freqüentà: mossèn Clota, mossèn Vila, la família Terrades Sabater d'Avinyonet de Puigventós...

L'art

Mossèn Albert, com a fotògraf, estava molt preocupat per la llum. Això el portava moltes vegades a utilitzar la fotografia com a pretext, més enllà del fet documental. Les seves fotos busquen el contrast entre la llum i la foscor, el clar-obscur, el contrallum...

Els temes més repetits solen ser paisatges amb algun element a contrallum, una creu, uns nens, uns cape llans. Per exemple, uns nens sobre una roca amb la badia de Roses al fons. En altres fotos cerca mostrar certa espiritualitat. Per exemple: creu en un mirador de muntanya.

De tot aquest llegat ens queda el record d'un home que visqué intensament com a home, com a sacerdot, com a músic i com a fotògraf. Aquesta darrera passió ens permet avui, molts anys més tard, visitar els escenaris viscuts per aquest empordanès que estimava la vida i la immortalitzà en els seus treballs fotogràfics i les seves composicions musicals.

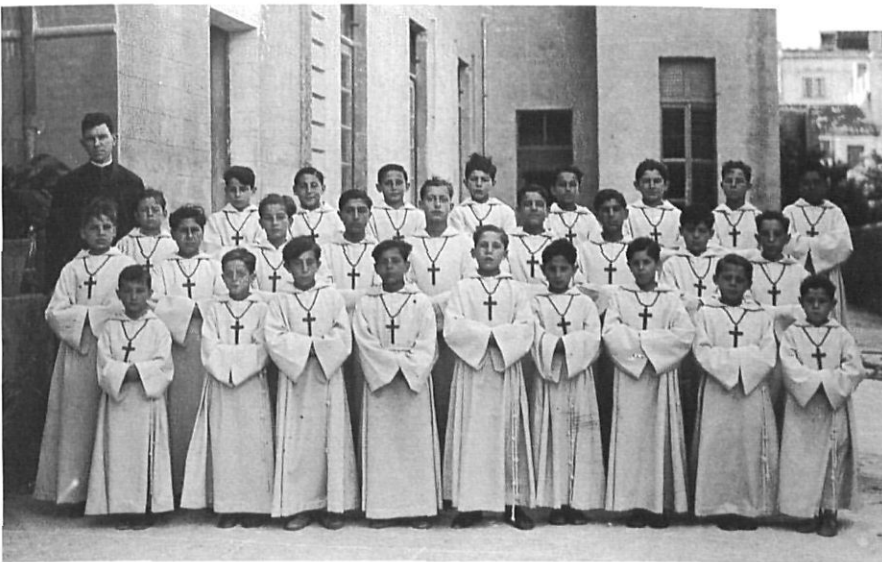
Eva Astarloa i Rosa M. Gil
són arxiveres.

Mas de la Torre. Avinyonet de Puigventós.

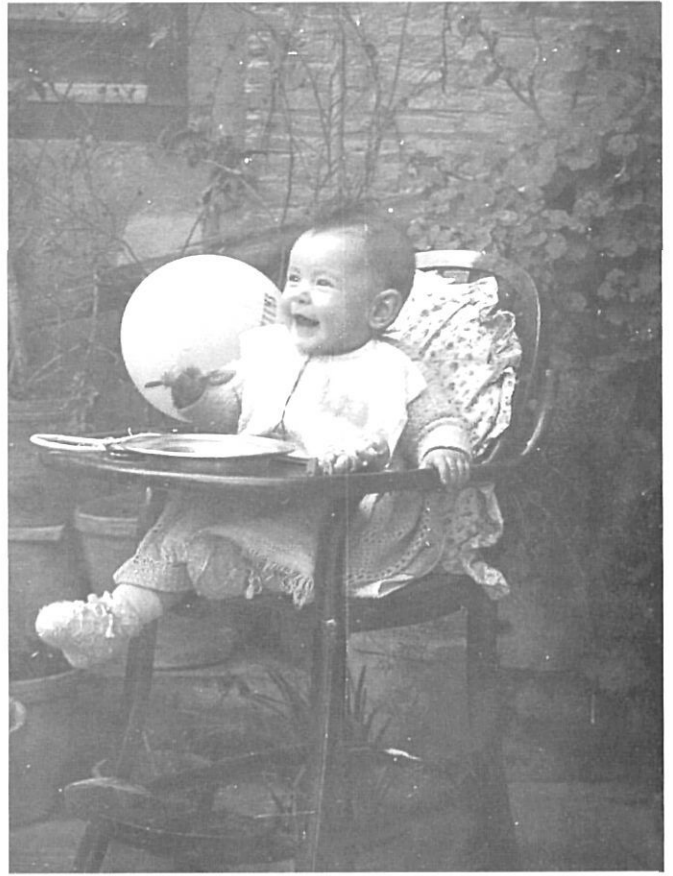
Nois fent una figura per a la fotografia.

L'escolania i Mn. Albert al pati del patronat de la Catequística de Figueres.

Anna Arnau, mare de Mn. Albert.

Infant, probablement Francesc Ymbert Albert (1934?)

Nens sobre una roca amb la badia de Roses al fons.

Dos capellans asseguts al peu d'uns arbres.

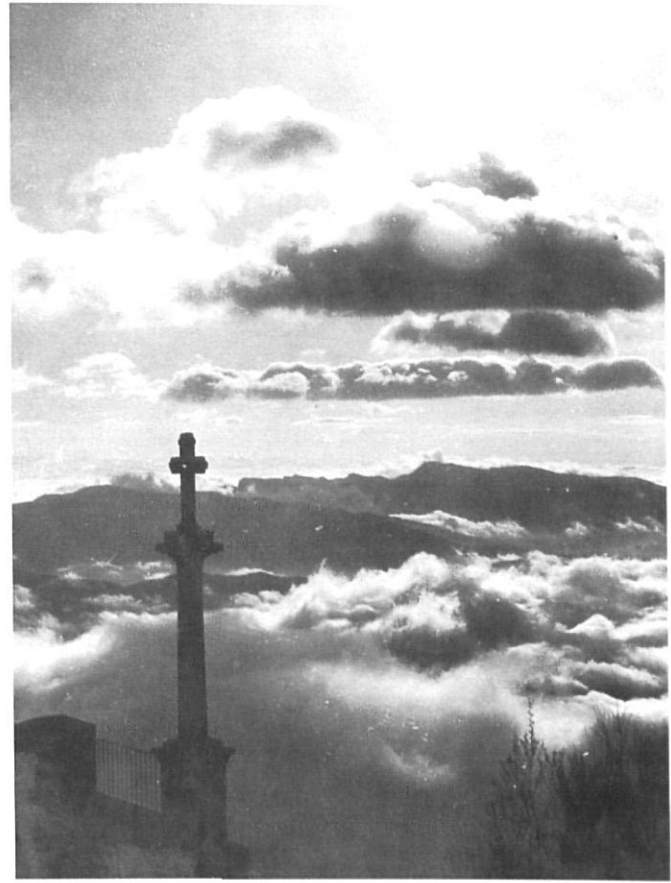
L'església de Sant Pere de Figueres abans de la seva crema a l'any 1936.

Cúpula de Sant Pere de Figueres, dissenyada per Josep Azemar.

Nois mirant el far des de les ruïnes del castell de la Trinitat.

Creu de pedra en un mirador de muntanya.